

μεν τὴν ἐλευθερίαν· πρέπει ν' ἀγκυλώμεν καὶ τοὺς τρόπους δι' ὧν παρῴσται, καὶ παρῴσμεν καθιστὰ εὐδαίμονας τοὺς πολίτας. Πῶς δὲ καθίστανται εὐδαίμονες οἱ πολῖται; οὐχὶ δι' ἀπλῆς ἀντιγραφῆς ἄρθρων, διότι « ἀνθρώπου οὐ ποιεῖ ἡ πολιτική, » κατὰ τὸν ἐμπειρότερον τῶν φιλοσόφων, ἀλλὰ δι' ἐνέργειας, διὰ φιλοπονίας, δι' ἐνισχύσεως τῶν βιοποριστικῶν ἔργων, δι' εὐρέσεως νέων πόρων καὶ διὰ τῆς πρὸς τοὺς νόμους εὐλαθείας, τὴν ὁποίαν στηρίζει διαφερόντως ὁ πόθος τῆς ἐπιτεύξεως τῆς ἡμετέρας ἐργασίας. Ἄνευ τῆς εὐδαιμονίας ταύτης τί χρησιμεύει ἡ ἐλευθερία; Ἀνάπνευσον ὅσον θέλεις ἐλεύθερον ἀέρα· δύναται ὅμως καὶ νὰ τραπῇ τὸ σῶμά σου δι' αὐτοῦ; Ὁ Πλάτων ἡσπάζετο ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλ' ἀποτροπιαζόμενος τὴν αἰσχρὰν ἐκείνην τῶν Ἀθηναίων προσέτιμα τυραννίαν. « Τυραννομένην μοι, εἶπε, δότε τὴν πόλιν· τύραννος δ' ἔστω νέος καὶ μνήμων καὶ εὐμαθὴς καὶ ἀνδρεὺς καὶ μεγαλοπρεπὴς φύσει. . . Εἰ μέλλοι πόλις ὡς δυνατὸν ἔστι τάχιστα καὶ ἄριστα σχῆσαι πολιτείαν, ἣν λαβοῦσα εὐδαιμονέστατα διαΐξει. »

Μετὰ τὴν γενομένην λοιπὸν κατάκτησιν τῆς ἐλευθερίας, ἃς σπεύσῃ ἡ Ἑλλάς καὶ πρὸς τοὺς τρόπους τοὺς φέροντας εἰς τὴν εὐδαιμονίαν· οὐδαμῶς δὲ ἡ ἀμφιβολία ὅτι μεταξὺ τούτων τάσσεται καὶ ἡ κατάργησις τῶν δεσμῶν τῶν κωλύοντων τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐμπορίας καὶ τῶν συναλλαγῶν.

Ἐάν, ὡς φρονοῦμεν, ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν τελωνείων ἀναπτυχθῇ ἡ βιομηχανία, ἀναπτυσσομένη δὲ προσελκύσῃ τοὺς ἀργούς καὶ κερήνας, τοὺς ὁποίους ὁ μέγας σαρὴς ὅν τινα πρὸ μικροῦ ὠνομάσαμεν, κίνδυνον μέγαν τῆς πολιτείας θεωρῶν, ἀμα δὲ καὶ θαπνηρούς εἰς αὐτήν, παρήνει τὸν νομοθέτην ν' ἀποκόπτῃ ὡς ὁ ἀγαθὸς ἱατρός τὸ περὶ τὸ σῶμα φλέγμα καὶ τὴν χολήν, τοῦτο καὶ μόνον θέλει ἴσως ἀρκέσει ν' ἀντισταθμίσῃ τὴν ἐκ τῆς καταργήσεως ἐλάττωσιν τῆς δημοσίας προσόδου.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ.

Philarete Kérrie II.

Εἰς Ἑρμούπολιν.

Πρώτον σήμερον μενθάμω παρὰ σοῦ ὅτι τὰ ἐλάχιστα πρὸ τεσσάρων μηνῶν εἶπον ἐν ἐπιστολῇ περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς νήσου Σύρας ἔτυχον ἐπικριτοῦ· ἀλλὰ πότε καὶ ποῦ ἐκρίθησαν δὲν λέγεις, καθὼς δὲν λέγεις καὶ ἂν ὁ ἐπικριτὴς συμφωνῇ μετ' ἐμοῦ ὡς πρὸς τὸ κύριον ζήτημα, τὸ περὶ Σύρας (*), διότι τὰ

(*) Καὶ ὁ Κ. Γ. Γ. Παπαδόπουλος γράφει Σύραν τὴν νήσον, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ, οὗ τι-

λοιπὰ εἶναι δευτερεύοντα. Ἐνόμιζες, φαίνεται, ὅτι γράφεις περὶ γνωστοῦ μοι πράγματος. Ἀπαντῶ ἄρα μόνην τὴν ἐπιστολήν σου ἔχων ὑπ' ὄψιν· ἂν δὲ δὲν ἔγραψας ὀρθὰ ἐπὶ σὲ ἡ εὐθύνη.

Λέγεις ὅτι ὁ ἐπικριτὴς μὲ ψέγει ὡς παρεμφανέσονται τὸν Θεόκριτον. Τί παράδοξον, ἀφοῦ ἀνθρώπινον τὸ σφάλλεσθαι, καὶ ἀφοῦ διδάσκαλοι ἡμῶν ἐξώκειλαν οὐχὶ ἐπὶ τοιαῦτα εὐτελεῖ, ἀλλὰ πηλὸν ἀξιολογώτερα λάθῃ; Γερμανικώτερος ὢν ἐμοῦ θὰ ἐνθυμήσαι βεβαίως τὸ ἐγκωιδέστατον ἐκεῖνο τοῦ ὀνομαστοῦ τῆς Γερμανίας ἱστορικοῦ, τοῦ Σχλοσσέρου, εἰπόντος, καὶ εἰπόντος μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν μελέτην, ὅτι τὸ περίφημον καὶ νῦν ἔτι σωζόμενον τοῦ Οὐάλεντος Ὑδραγωγείου κατεσκευάσθη μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Χαλκηδόνος! Δὲν θὰ ἐκησμόνησας πρὸς τούτοις ὅτι καὶ ἕτερος ἱστορικὸς, οὐδὲν ἥττον γνωστὸς, ὁ Kriegk, καί τοι ἐθασάνισεν τὸν Σχλοσσέρου, ἐπανέλαβε τὸ αὐτὸ ἀμάρτημα. Ἀλλ' ἐνθυμεῖσαι καὶ ἂν κατεγνώσθῃ αὐτῶν ἀμάθεια; Τοιαῦτα παραδείγματα δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συσσωρεύσω μυρία ὅσα. Καὶ σημειωτέον ὅτι ἐγὼ δὲν ἔγραψον σύγγραμμα, μελέτην, πραγματείαν ἢ καὶ διαιρηθῆν, ἀλλ' ἐπιστολήν· γνωστὸν δὲ πῶς γράφονται αἱ ἐπιστολαί.

Ἀλλ' ἡμάρτησα τωόντι;

Ἴνα με ἐξελέγξῃ, λέγεις, ὁ ἐπικριτὴς ὡς ἐξ ἀρκείας παρεξηγήσαντα τὸν Θεόκριτον, στηρίζεται ἐπὶ δύο ἐπιχειρημάτων, ἥτοι ἐπὶ τῆς ἐξηγήσεως σχολιαστῶν καὶ ἐπὶ τῆς λέξεως μελίχλωρος. Κατὰ τοὺς σχολιαστὰς, λέγει, οἱ καλοῦντες τὴν Βομβήκην Σύραν δὲν ἐνόουν τὴν νήσον, ἀλλὰ τὴν κάτοικον τῆς Συρίας· ἐπικυρᾷ δὲ ταῦτα, προστίθεται, τὸ ἐπίθετον μελίχλωρος, σημαίνον τὴν σιτόχρον ὄψιν τῶν ἐκ Συρίας.

Ἀλλ' ἂν ὁ ἐπικριτὴς εὐπορῇ σχολιαστῶν δὲν εἶμαι καὶ ἐγὼ πάντῃ ἐνδεής· ἔχω καὶ ἐγὼ ἕνα λέγοντα τὰ ἐναντία. Ὁ Κονράδος Δίνερος ἐρμηνεύων τὸ ἐξῆς χωρίον τοῦ Θεόκριτου· « Σύραν καλέοντί τε πάντες ἰσχνάν, ἀλιόκυστον, » λέγει ταῦτα· « Syra, insula Cycladum. » (Epit. graecorum κλ. (σελ. 731.) Βλέπεις λοιπὸν ὅτι τῶν σχολιαστῶν ἡ γνώμη δὲν εἶναι πάντοτε ἀσφαλής.

Ἀλλὰ μήπως εἶναι ἀσφαλέστερον καὶ τὸ ἐκ τῆς μελίχλωρος συμπέρασμα; Ἐν πρώτοις ἀνάγκη νὰ σημειώσω ὅτι τὸ ἐπίθετον τοῦτο δὲν ἀνάγεται εἰς

νοῦς τὸ τέλος δημοσιεύεται ἐν τῇ παρόντι συλλογῇ. Ὁ Κ. Παπαδόπουλος εἶπε παρὰ τῇ ἐν Σύρῃ λατίνῃ ἐπισκόπῳ Κ. Μαρτιέλλῃ νόμισμα φέρον τὸ σύνθημα σύμβολον τῆς νήσου, αἶψα, καὶ ἐπιγραφήν καθαρῶς ἀναγνωσκομένην « Σύρα », ἥτοι Συραίων. Ἐννοεῖται ὅτι οὕτω πως σχηματιζόμενον τὸ ἑθνικὸν τοῦτο ὄνομα παράγεται ἐκ τῆς Σύρας. Καὶ ὁ Σουΐδας δὲ βεβαίως ὅτι καὶ τὸ πάλαι Σύρα ἐλέγετο.

τὴν Σύραν δὲν λέγουσιν αὐτὸ οἱ καλοῦντες τὴν Βομβύκαν Σύραν, ἀλλ' ὁ ἀποδοκιμάζων αὐτοὺς Βάττος. « Ὅλοι σὲ καλοῦσι Σύραν, ἦτοι λιγνὴν καὶ μαύρην, ἐγὼ ὅμως μόνος σὲ ἐνομάζω μελίχλωρον ». Μελίχλωρον δὲ, ὑποθέτω, ἐννοεῖ οὐχὶ τὴν ὠχρὰν, διότι ἡ ὠχρότης λυπεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ τὴν ἔχουσαν τὸ παρὰ τῶν Γάλλων λεγόμενον *couleur sentimentale*. Τοῦτο ὅμως ἀδιάφορον. Κατὰ τὸν ἐπικριτὴν, οἱ κάτοικοι τῆς Συρίας εἶναι ἰσχυροὶ καὶ ἔχουσι μαυροπὴν τὴν ὄψιν. Ἐγὼ ὅμως, ὥς τις καὶ τὴν Συρίαν καὶ τοὺς Σύρους καὶ τὰς Σύρας εἶδον, καὶ αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπέσθην ὅτι οὐ μόνον ἰσχυροὶ καὶ ἡλιόκαυστοι, οὐδὲ καὶ μελίχλωροι, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ὠραῖαι καὶ δικαυγεῖς τὴν ὄψιν καὶ εὐτραφεῖς εἶναι, ἐκ τῶν γυναικῶν ἐνὶ λόγῳ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἂν εἴλεπον οἱ δημογέροντες τοῦ Γίλιου θὰ ἐλυποῦντο ὅτι παρήθησαν, ἔχω, φρονῶ, τὸ δικαίωμα νὰ διαφωνήσω πρὸς τὸν ἐπικριτὴν. Τὴν Βερυτὸν, τὴν Λαμασὸν, τὸν Αἰόχον, τὴν Ηζλασιτίνην κοσμεῖ κάλλος γυναικεῖον ἀνθρώπου, αἱ δὲ κάτοικοι τῆς Βηθλεὲμ καὶ κυριώτατοι ὅτι ὁ συντοπίτης αὐτῶν Ἰησοῦς, εὐνοῶν τὸ μέρος ὅπου ἐγεννήθη, ἐθαψίλευσεν αὐταῖς ὄψιν παλαιανθῆ, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ περηνηγται ζωγραφοῦσι θαυμάζοντες. Ἐάν ὅμως ἀποδείξῃ ὁ ἐπικριτὴς ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Συρία δὲν εἶναι ἡ ἐπὶ Θεοκρίτου, ἡ ὅτι ἐξωλοθρεύθησαν ἡβηδὸν πάντες οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς κάτοικοι, τότε θέλω κλίνει ἀδιστάκτως τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς ἐρμηνείας αὐτοῦ.

Τὸ νόστιμον ὅμως εἶναι ὅτι γράφων τὴν ἐπιστολὴν μου δὲν ἠγνόουν καὶ τὴν γνώμην τῶν σχολιαστῶν τοῦ ἐπικριτοῦ· ἀλλὰ μεταξὺ τῶν δύο φυσικῶν ἦτο νὰ ἐκλέξω τὴν συντελουσάν εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ λόγου μου, καθόσον μάλιστα αἱ Σύροι δὲν εἶναι, ὡς πρὸ μικροῦ εἶπον, οὔτε ἰσχυροὶ οὔτε ἡλιόκαυστοι· τὰ δύο ταῦτα ἐπίθετα ἀρμυζουσιν εἰς τὰς Αἰγυπτίους. Οἱ ἐπιστολογράφοι ἄλλως τε καὶ σπουδαιολογοῦντες παίζουσιν ὅτι δὲ, ἀποδείξας ἅπασι ὅτι καὶ τὸ πάλαι ἔκαλετο ἡ Σύρα ὅπως καὶ σήμερον, ἐπαίξῃ κατὰ τὰ λοιπὰ, μαρτυρεῖ ὁ μεταξὺ Μίλωνος καὶ Βάττου διάλογος ὥς τις, πλὴν τῆς ἐννοίας, εἶναι τᾶλλα πλυστός.

Ποθανώτατον ἔρε νὰ λανθάνωνται, ἀντὶ τοῦ Δινέρου καὶ ἐμοῦ, οἱ σχολιασταὶ τοῦ ἐπικριτοῦ μου καὶ αὐτὸς ὁ ἐπικριτὴς· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἐνομάσω αὐτοὺς ἁμαθείς. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ, εἰ καὶ δὲν φαίνομαι ἁμαρτήσας, δὲν εὐρίσκω ἐπίσης χάριν παρ' αὐτῷ, ἀναγκάζομαι νὰ κατακρύψω μετὰ τοῦ Δινέρου μου ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν δύο σοφῶν Γερμανῶν, ὅπως προφυλαχθῶ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπὸ τῶν βελῶν τοῦ ἐπικριτοῦ.

Πρὸς τί ὅμως τὰ βέλη; διὰ τί γράφει ὠργισμένος, ὡς λέγεις, κατ' ἐμοῦ; Πότε καὶ κατὰ τί ἐβλα-

ψα τὸν ἄγνωστόν μοι καὶ ἀκατονόμαστον αὐτὸν ἄνθρωπον; Νὰ στηλιτεύσῃ τὸ σφάλμα, καλὸν καὶ ἅγιον, ἅμα δὲ καὶ ἄξιον εὐγνωμοσύνης παρὰ τοῦ σφαλέντος; ἀλλὰ διὰ τί « ἐν θυμῷ βάλλεται; » καὶ ἀπὸ πότε ὁ θυμὸς καὶ ἡ λοιδορία ἐπέχουσι τόπον ἐπιχειρημάτων καὶ ἀποδείξεων; Ἄν, ὡς ὑποθέτεις, διδάσκαλος ὢν δυσηρεστήθη διὰ τὴν λέξιν *λογιωτατισμὸς*, ἔχει ἄδικον, διότι οὕτω ἐρμηνεύω, κακῶς ἴσως, τὸ *pédantisme* τῶν Γάλλων *pédants* δὲ δὲν εἶναι μόνον διδάσκαλοι ἀλλὰ καὶ μὴ. Ἐγὼ ὅμως ἄλλο τι ὑποπτεύομαι· ὑποπτεύομαι ὅτι ἐξήλευσε τὴν Βομβύκαν. Εὐχαριστῶ λοιπὸν ὅτι καὶ δὲν μ' ἐκάλεσεν εἰς μονομαχίαν, εἰ καὶ ὁμολογῶ ὅτι, κινδυνεύων νὰ στιγματισθῶ ἄνθρωπος, δὲν θὰ ἐδεχόμην τὴν κλήσιν· διότι ἐκ νεότητός μου ἀπέκτισα τὸ κάκιστον ἐλάττωμα νὰ μὴ ἀγωνίζομαι μὴτε ὑπὲρ ἀσχημῶν, μὴτε πρὸς ἀσχημῶς λέγοντας· « γέροντα δ' ὀρθοῦν φλαῦρον ὥς νέοι πέσοι. » Ἐρρώσο.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 ἰουλίου 1865.

N. A.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 4, 1865.

Μετὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς, παρουσιασθέν τοῦτο εἰς τὸν βασιλέα προσέφερε κατὰ τὴν τάξιν τὰ σεδάσματα αὐτοῦ· ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν ὅτι οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ ἡ βουλὴ πρέπει νὰ σέβεται καὶ τηρεῖ τὸ σύνταγμα. Τοιαῦτα ἀξιώματα εἶπεν ἡ Α. Μ. καὶ εἰς ἄλλους περὶ τὰς ἀξιώματις τὸ σύνταγμα ἐνῶ ὠρρίζοντο νὰ τηρήσωσιν αὐτό. Μυρίων ἐπαίνων ἀξία ἡ τοιαύτη ὑπευθύναις καὶ ἐπιπληξίς. Ἀλλὰ θ' ἀκουσθῇ;

Τρεῖς ἢ τέσσαρα σχέδια ἀπαντήσεως εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν βουλὴν· ἐπὶ ἐννέα δὲ ἡμέρας ἐγυμνάσθησαν οἱ ῥήτορες ὁμιλοῦντες ὑπὲρ καὶ κατὰ. Τὸ ὑπουργεῖον ἐξήτει *un bill d'indemnité*, λέγον ὅτι, βίβας ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νὰ κυβερνήσῃ τὸν τόπον ἐπεχειρήσας ἔργα νομοθετικά. Ἐπὶ δὲ τέλους προεβλήθη ὑπὸ τῶν περὶ τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἐξῆς πρότασις· « Ἄν ἡ κυβέρνησις εἶναι μεμπτέα, ἐκδοῦσα ἐξ ἀνάγκης διατάγματα νομοθετικῆς φύσεως πρὸς διοίκησιν τοῦ Κράτους. » Ἡ ἀντιπολίτευσις ἐπέμεινε ν' ἀπορρίψῃ καὶ γενομένης ψηφοφορίας 63 βουλευταὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ ἀπραδέκτου, καὶ 80 ὑπὲρ τοῦ μὴ.

Μετὰ τὴν πρώτην τούτην ψηφοφορίαν, ἐπὶ τὴν δευτέραν ἡ ὑπὲρ τῆς ὑπουργικῆς προτάσεως, τὴν ὁ-